

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет

Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник декана з науково-педагогічної та
навчальної роботи

«23» 12 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Партійна історія Японії

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
напрямок підготовки	032 Історія та археологія
освітній рівень	другий (магістерський)
освітньо-наукова програма	Сходознавство
вид дисципліни	вибіркова
дослідницьке спрямування	Політична історія Сходу

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: РУБЕЛЬ Вадим Анатолійович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

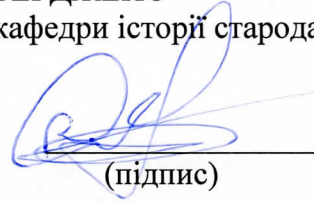
Пролонговано: на 20 ___/20 ___ н.р. _____ (_____) «___» _____ 20 ___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 ___/20 ___ н.р. _____ (_____) «___» _____ 20 ___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: РУБЕЛЬ Вадим Анатолійович, доктор історичних наук, професор, професор
кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

(Віктор СТАВНЮК)

(підпис)

Протокол № 5 від « 21 » 12 20 23р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від « 22 » 12 20 23 року № 3

Голова науково-методичної комісії _____ (Наталія ТЕРЕС)

(підпис)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у магістрантів цілісного системного уявлення про виникнення та еволюцію партійної системи Японії, її організаційні та ідеологічні засади, фактологію і персоналістику та специфіку японського партійного будівництва, роль політичних партій у формуванні і трансформації японської державності модерної доби, сутність та особливості сучасного партійно-політичного устрою «Країни Вранішнього Сонця».

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* історію Японії.
2. *Вміти* працювати з історичними джерелами далекосхідного походження.
3. *Володіти* методологією історичної джерельної критики, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна забезпечує розуміння історичних процесів виникнення та еволюції партійної системи Японії, її організаційних та ідеологічних засад та специфіки партійного будівництва, ролі політичних партій у формуванні і трансформації японської державності модерної доби, сутності та особливостей сучасного партійно-політичного устрою «Країни Вранішнього Сонця».

4. Завдання (навчальні цілі): формування компетентностей професійно аналізувати процеси формування та еволюції партійної системи Японії, розуміти ідейно-політичні відмінності відповідних партійних проектів минулого і сучасності, використовувати отримані знання при опануванні інших історичних, політологічних і гуманітарних дисциплін, застосовувати їх на практиці в науковій, політичній, дипломатичній, культурологічній, архівно-бібліотечній, музейній, етнологічній, літературній та викладацькій роботі.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.	<i>Знати</i> концептуально-теоретичну та фактологічну складову історії виникнення та еволюції партійної системи Японії.	лекція, самостійна робота	Письмовий колоквіум з перевірки результативності самостійної роботи студентів, модульна контрольна робота	48%
2.	<i>Вміти</i> працювати з базовими конституційними і програмно-політичними документами партійної історії Японії.	семінар, самостійна робота	Усне опитування; виконання рефератів з пропущених або недостатньо опанованих семінарських тем	12%
3.1.	<i>Комунікація:</i> навички усної презентації магістрантом результатів	Семінар	Усне опитування	12%

	джерелознавчого аналізу базових конституційних і програмно-політичних документів партійної історії Японії			
3.2.	<i>Комунікація:</i> навички письмової презентації магістрантом результатів опанування ним партійної історії Японії у найбільш значимих її проявах, розуміння ним основних етапів та ключових подій в розвитку партійної системи Японії	Тестова залікова робота	Залік	20%
4.1.	<i>Автономність та відповідальність:</i> довести спроможність самостійно та аргументовано аналізувати проблемні та дискусійні аспекти історії формування, основних тенденцій та етапів розвитку партійної системи Японії, обґрунтовувати власне розуміння ідеологічних і організаційних засад та концептуальної аналітики партійного будівництва в «Країні Вранішнього Сонця»	Семінар, самостійна робота	Усне опитування; виконання рефератів з пропущених або недостатньо опанованих семінарських тем	8%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових компонентів, які не входять до дослідницьких спрямувань)

Результати навчання дисципліни (код)	1	2	3.1	3.2	4
Програмні результати навчання (назва)					
ПРН 2. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань Сходознавства.		+		+	+
ПРН 5. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері Сходознавства, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.			+		+
ПРН 13.1. Вміти виявляти, класифікувати, аналізувати й узагальнювати історичний матеріал з розвитку політичних процесів в країнах Сходу, формулювати аргументовані прогнози щодо їхніх можливих подальших трансформацій.	+				+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Письмовий колоквиум з перевірки результативності самостійної роботи студентів за проблематикою ЗМ1: РН1 – 14 балів / 8 балів*.

2. Письмовий колоквиум з перевірки результативності самостійної роботи студентів за проблематикою ЗМ2: РН1 – 14 балів / 8 балів.

3. Модульна контрольна робота за тематикою ЗМ1: РН1 – 10 балів / 6 балів.

4. Модульна контрольна робота за тематикою ЗМ2: РН1 – 10 балів / 6 балів.

5. Оцінювання роботи на семінарах за темами ЗМ1: РН2, 3.1, 4 – 16 балів / 10 балів.

6. Оцінювання роботи на семінарах за темами ЗМ2: РН2, 3.1, 4 – 16 балів / 10 балів.

* Максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: залік.

7. Тестова залікова робота: РН3.2 – 20 балів / 12 балів.

Тестова залікова робота містить 20 завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати на заліку – 20 балів.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані за виконання письмових колоквиумів з перевірки результативності самостійної роботи студентів, модульних контрольних робіт та за роботу на семінарських заняттях), а також бали, отримані за виконання тестової залікової роботи.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари і самостійну роботу студентів та завершується рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-5, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 6-11.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Змістовий модуль 1 Партійна історія Великої Японської імперії <i>Дай-Ніхон тейкоку (大日本帝國)</i>			Змістовий модуль 2 Партійна історія Держави Японія <i>Ніхон коку (日本国)</i>			Тестова залікова робота
40 залікових балів (максимум)			40 залікових балів (максимум)			
Самостійна робота	Семінари	Модульний контроль	Самостійна робота	Семінари	Модульний контроль	
14 (максимум)	16 (максимум)	10 (максимум)	14 (максимум)	16 (максимум)	10 (максимум)	

Предметом **самостійної роботи** студентів є опрацювання ними як окремих тем курсу, так і деяких розділів тем, а також дисципліни в цілому, підготовка реферативних матеріалів з пропущених або недостатньо опрацьованих семінарських занять, наукових публікацій з важливих проблем даної навчальної дисципліни. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді написання рефератів (за тематикою пропущених семінарів) та під час проведення тестових письмових колоквиумів з перевірки результативності самостійної роботи студентів по кожному модулю. Тест містить 14 завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за кожен самостійну роботу, – 14 балів.

Оцінювання результативності **семінарської роботи** студента здійснюється за 16-бальною системою в межах кожного модуля на основі середнього рейтингового балу, який виводиться на основі усіх оцінок, отриманих студентом за результатами усної роботи студента на практичних заняттях по кожному модулю. В разі пропуску семінарського заняття студентом або недостатньо результативного опрацювання ним відповідної семінарської проблематики такий студент має відпрацювати зазначену тему і отримати за неї оцінку. Відпрацювання пропущених або недостатньо опанованих тем здійснюється у реферативній формі. Критерії оцінювання реферату з проблематики пропущеного або недостатньо опанованого заняття є аналогічними критеріям оцінювання роботи студента на власне практичних заняттях, а отримані за реферати оцінки відповідно зараховуються при рейтинговому оцінюванні результативності семінарської роботи студентів.

На **семінарах** підлягають оцінці:

- рівень знань та умінь, продемонстрований студентом у відповідях і виступах на семінарських заняттях;
- активність при обговоренні винесених на заняття питань;
- аргументована оригінальність і самостійність мислення, виказана студентом при опрацюванні семінарської проблематики.

Критеріями оцінки роботи студента на семінарах служать:

- рівень опанування студентом методики і практики роботи з історичними джерелами;
- глибина й виснажливість джерелознавчого аналізу документальних матеріалів різних типів на основі застосування критичного, порівняльного, комплексного, системного, проблемно-хронологічного та інших методів опрацювання історичних документів;
- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мови;
- аргументована впевненість, вмотивована переконаність при викладі власної точки зору на дискусійні аспекти порушеної семінаром проблематики;
- широта й ґрунтовність використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, збірників документів, журналів, інших періодичних видань тощо) з тематики семінару;
- достовірність аналітичних міркувань, вміння робити аргументовані й вмотивовані порівняння та обґрунтовані висновки й узагальнення.

Оцінювання роботи студента на семінарі здійснюється за наступними параметрами:

16 балів – відповідь повна, завершується чіткими аргументованими висновками;

14 балів – відповідь повна, але не всі висновки достатньо чітко сформульовані та аргументовані;

12 балів – відповідь недостатньо повна, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані;

10 балів – відповідь недостатньо повна, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані, деякі з них помилкові;

8 балів – відповідь неповна, висновки сформульовані нечітко, більшість із них помилкові;

6 балів – відповідь неповна, висновки по ній помилкові;

4 бали – відповідь фрагментарна, висновки по ній помилкові;

2 бали – відповідь фрагментарна, висновки по ній відсутні;

1 бал – відповідь відсутня.

Усі поточні оцінки, отримані студентами за роботу на семінарах, доводяться до відома студентів наприкінці кожного семінарського заняття.

За результатами роботи студента на семінарах кожного змістового модуля вираховується **середній бал**, який виставляється в якості залікової оцінки з семінарських занять кожного модуля. Якщо середній бал при підрахунку виявиться не цілим числом, його округлення

відбувається відповідно до правил математики (наприклад, студент, який має середній бал 9,3 – отримує модульний бал 9; студент який має середній бал 10,5 – отримує модульний бал 11).

По завершенні відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**, зокрема, **Контрольна робота ЗМ1** (друга декада жовтня) і **Контрольна робота ЗМ2** (перша декада грудня).

Участь студентів у контрольних заходах є обов'язковою. МК проводиться у письмовій тестовій формі. Тест містить 10 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за МК, – 10 балів. Студент, який не виконав вимоги по самостійній роботі, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується. У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до чинних нормативних документів Університету.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру та за результатами виконання тестової залікової роботи.

Бали, отримані студентом на заліку, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (семінари, самостійна робота, модульні контрольні роботи). Умовою допуску до заліку є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до заліку – 48 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	20	20	20	60
Максимум	40	40	20	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни «Партійна історія Японії».

Тематичний план лекцій і семінарських занять.

№ теми	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота

Змістовий модуль 1.

Партійна історія Великої Японської імперії *Дай-Ніхон тейкоку* (大日本帝國)

1.	Вступ до курсу «Партійна історія Японії»	2		8
Розділ 1.1 «Партійна історія Японської імперії в епоху <i>Мейджі</i> »				
2.	Партійна система Японії на етапі становлення.	2	2	8
3.	Партійна історія Японії доби конституційного парламентаризму епохи <i>Мейджі</i> .	3		8
	Письмовий колоквиум № 1 з перевірки результативності самостійної роботи студентів за розділом «Партійна історія Японської імперії в епоху <i>Мейджі</i> ».		1	
Розділ 1.2 «Партійна історія Японії в епоху великої імперської експансії»				
4.	Партійна історія Японії в період Першої Світової війни та міжвоєнної конституційної багатопартійності.	4	2	9
5.	Партійна історія Японії в умовах тоталітарно-мілітарної диктатури.	2		8
	Модульний контроль 1		1	
	Загалом з модуля 1	13	6	41

Змістовий модуль 2.

«Партійна історія Держави Японія *Ніхон коку* (日本国)»

Розділ 2.1 «Партійна історія Японії на етапі повоєнної невпорядкованої багатопартійності»				
6.	Партійна історія Японії в умовах американського окупаційного режиму.	2	2	7
7.	Партійна історія Японії в період відновлення державного суверенітету.	2		6
	Письмовий колоквиум № 2 з перевірки результативності самостійної роботи студентів за розділом «Партійна історія Японії на етапі повоєнної невпорядкованої багатопартійності».		1	
Розділ 2.2 «Партійна історія Держави Японія «системи 1955 року» <i>Годжюгонен-тайсей</i> (55年体制)»				
8.	«Ліберально-демократична партія» <i>Джюмінішю-то</i> (自由民主党) в умовах «півторاپартійного» політичного домінування.	3	2	7
9.	Центристські партії Японії в умовах «півторاپартійної» політичної системи	2		7
10.	Ліві партії Японії в умовах «півторاپартійної» політичної системи.	2		7
11.	Радикально-екстремістські партії у повоєнній Японії.	2		7
	Модульний контроль 2		1	
	Загалом з модуля 2	13	6	41
	Загалом з дисципліни	26	12	82

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекції – 26 год.

Семінари – 12 год.

Самостійна робота – 82 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Японцы о Японии. Сборникъ статей первоклассныхъ японскихъ авторитетовъ, собранныхъ и редактированныхъ А. Стэдомъ / Переводъ съ англійскаго М.А. Шрейдеръ и С.Г. Займовскаго. Подъ редакцией, съ предисловіемъ и примѣчаниями Д.И. Шрейдера. С.-Петербургъ: Просвѣщеніе, 1906. XVIII+587 с.
2. *Chang Pin*. The Development of Party Politics in Japan. Ottawa: University of Ottawa, 1958. 146 p.
3. *Colton K.E.* Japan since Recovery of Independence. Philadelphia: American Academy of Political and Social Science, 1956. 236 p.
4. *Funabashi Yoichi, Nakano Koichi*. The Democratic Party of Japan in Power: Challenges and failures. London and New York: Routledge, 2017. 206 p.
5. *Rubel K.V., Rubel V.A.* The Political Project of the Ruling Rikkendōshi-kai Party from Its Origin to Self-Dissolution: Ideological Essence and Reasons for Fragility // *The World of the Orient*. 2022. № 2. P. 27-35.
6. *Rubel V.A.* The Phenomenon of the Liberal Party (Jiyū-tō) in the Political System of Japan: The Political Brand Evolution and Its Ideological Content // *The World of the Orient*. 2023. № 3. P. 25-38
7. *Scalapino R.A.* Democracy and the Party Movement in Prewar Japan: The Failure of the First Attempt. Berkeley; Los Angeles; London: University of California Press, 1975. 418 p.
8. *Scalapino R.A., Masumi Junnosuke*. Parties and Politics in Contemporary Japan. Berkeley and Los Angeles (CA): University of California Press; London (England): Cambridge University Press, 2021. 189 p.

Додаткові:

1. *Рубель В.А.* Идејная и организационная трансформация партийного проекта «Либеральной партии» (Дзюю-то) в Японии: история и перспективы // Роль Японії у сучасному світі: збірник наукових праць. За заг. ред. канд. іст. наук, доц. *В.О. Шведа*. Київ: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2022. С. 97-118.
2. *Рубель В.А.* Партијне будівництво як сегмент національно-визвольної боротьби корейського народу за державний суверенітет батьківщини // *Східний світ*. 2010. № 2. С. 86-100
3. *Fukui Haruhiro*. Political Parties of Asia and the Pacific: In 2 v. Westport (CT): Greenwood Press, 1985. V. 1. Afghanistan-Korea (ROK). 698 p.
4. The Constitution of Japan – [Електронний ресурс]. – https://en.wikisource.org/wiki/Constitution_of_Japan.
5. The Constitution of the Liberal Democratic Party (revised January 18, 2009). – [Електронний ресурс]. – <https://www.jimin.jp/english/about-ldp/constitution/index.html>.
6. Party Platform 2010. A Fresh Start. – [Електронний ресурс]. – https://jimin.jp-east-2.storage.api.nifcloud.com/pdf/aboutus/kouryou.pdf?_ga=2.79673879.2050597095.1578823666-1296331908.1578823666.

10. Додаткові ресурси:

1. *Рубель В.А.* Слайдова презентація до дисципліни «Партијна історія Японії». Розміщується з можливістю періодичного оновлення на сайті кафедри історії стародавнього світу та середніх віків КНУТШ.